

Nr 367.

Af herr **Jeansson** i Kalmar, *i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående ändrad lydelse af § 9 mom. 3 A) i tulltaxeunderrättelserna samt § 13 mom. 3 A) i förordningen med tulltaxa den 4 juli 1910 m. m.*

Enligt gällande bestämmelser likasom ock enligt det förslag till ändrad lydelse af samma bestämmelser, som innefattas i Kungl. Maj:ts till Riksdagen aflåtna proposition nr 218, är under vissa villkor åtdikare af kvarnrörelse medgifvet att vid utförsel af vid kvarnen framställt mjöl af råg eller hvete erhålla restitution af den tull, som af honom blifvit erlagd för en motsvarande kvantitet direkt från utlandet införd omalen spannmål af samma slag. De ifrågavarande föreskrifterna hafva icke afseende å s. k. sammalet rågmjöl. Enligt min mening torde inga skäl föreligga, hvarför icke ett liknande förhållande borde kunna äga rum äfven i fråga om mjöl af sistnämnda slag. Export af dylikt mjöl torde nämligen få anses vara lika berättigad som export af annat mjöl.

Jag anhåller till en början få erinra, hurusom denna fråga redan varit föremål för Riksdagens behandling. Vid 1900 års riksdag framställdes i en inom Andra kammaren väckt motion förslag, att under iakttagande af de villkor och föreskrifter, som kunde vardas bestämda, restitution måtte medgifvas af erlagd tull vid export af sammalet rågmjöl.

I motionen hänvisades bland annat till en år 1898 af åtskilliga kvarnidkare till Kungl. Maj:t ingifven skrift i detta ämne äfvensom kommerskollegii och generaltullstyrelsens däröfver den 10 mars 1898 gemensamt afgifna underdåniga utlåtande, däri hemställdes, att Kungl. Maj:t täcktes taga under ompröfning, huruvida icke erforderliga åtgärder

borde vidtagas, i syfte att rätt till tullrestitution vid utförsel af sammalet rågmjöl kunde medgifvas.

Bevillningsutskottet afgaf utlåtande (nr 8) öfver motionen och yttrade därvid, att om än genom den föreslagna restitutionen af erlagd tullafgift vid utförsel af sammalet rågmjöl någon fördel möjligen skulle kunna beredas den svenska kvarnindustrien, då den bedrefves på orter, hvarifrån utförsel kan äga rum, ansåge sig dock utskottet med anledning af de olägenheter, som rubbningar i nu gällande tullagstiftning rörande spannmål kunde medföra, icke böra tillstyrka bifall till ifrågavarande förslag.

Riksdagen följde bevillningsutskottet och afslog motionen. Redan vid 1901 års riksdag återupptogs frågan, denna gång i motioner inom båda kamrarna. Bevillningsutskottet, som afgaf utlåtande (nr 28), ansåg nödigt att erhålla utredning om bland annat villkoren och sättet för medgifvande af den ifrågasatta restitutionen, under förutsättning att statsverkets rätt därvid måtte vederbörligen blifva tillgodosedd; och under erinran om ofvan omförmälda, af kommerskollegium och generaltullstyrelsen afgifna utlåtande begärde och erhöll utskottet dylik utredning från förenämnda två ämbetsverk. Ämbetsverken anförde därvid, att sedan ämbetsverken förra gången yttrat sig icke något förekommit, som kunde gifva anledning till andra bestämmelser för medgifvande af den ifrågasatta restitutionen än dem, som funnes i sistnämnda utlåtande angifna, och att till följd häraf ämbetsverken fortfarande ansåge, att därest Riksdagen beslöte att dylik restitution finge åtnjutas, densamma torde med tillgodoseende af statsverkets rätt kunna medgifvas under de villkor och på sätt, som i utlåtandet af den 10 mars 1898 funnes närmare omförmälda.

Framställningen blef sedermera af utskottet tillstyrkt, men i enlighet med åtskilliga reservanters yrkanden afslogos motionerna af Riksdagen.

Frågan om restitution af tull för sammalet mjöl har varit föremål för öfverläggning inom den af Kungl. Maj:t tillsatta kommission, hvars betänkande ligger till grund för den vid årets Riksdag framlagda propositionen.

Af kommissionens betänkande, som intagits i den kungl. propositionen inhämtas nämligen, att ledamoten professor Klason verkställt utredning och undersökning rörande möjligheten af restitution för sammalet mjöl (sid. 61—63 propositionen).

Anledningen till att kommissionen ej i sitt förslag upptagit frågan torde uteslutande vara att söka i den omständigheten, att det förklarades

ligga utom det kommissionen lämnade uppdraget att framkomma med förslag i ämnet.

Jag har redan framhållit, hurusom export af sammalet rågmjöl äger samma berättigande som export af annat mjöl. Såsom erinrades redan vid sakens behandling år 1901, då bevillningsutskottet fann sig böra tillstyrka ett förslag i förevarande syfte, kan här icke sägas vara fråga om ett enbart kvarnintresse utan snarare och i än högre grad ett jordbrukarintresse. I detta afseende bör ihågkommas, hurusom i vissa trakter af vårt land odlas s. k. lätt råg, hvilken ej lämpar sig till förmalning af siktade mjölsorter, eller sådana, som mest förbrukas å den svenska marknaden. Då kvarnägarna alltså icke alltid hafva tillräcklig användning för nämnda slags råg, är det uppenbart, att svårigheter möta för jordbrukaren att sälja rågen. Detta framträder i ännu högre grad sådana år, då i följd af ogynnsamma bärgningsförhållanden rågen ej lämnar fullgodt mjöl. Den naturliga följden häraf blir då den, att rågen icke kan användas annat än till sammalet mjöl. Afsättningen häraf har emellertid, som känt, år efter år minskats. Under sådana förhållanden och då kvarnägarna i brist på afsättningsmöjligheter ej kunna köpa varan, nödgas jordbrukaren använda den såsom kreatursfoder.

För att nu råda bot på dessa förhållanden synas möjligheter till export böra beredas, hvarigenom ock goda tillfällen till afsättning skulle erhållas — såsom redan vid föregående tillfällen framhållits — företrädesvis i Finland, där sammalet rågmjöl i större omfattning förbrukas. Det får icke heller förbises, att export af sammalet rågmjöl kan ske snart sagdt från hvarje liten kvarn vid kusten, enär tillfälle ju alltid finnes att importera motsvarande kvantum rysk råg.

Hvad angår nu gällande likasom de föreslagna restitutionsföreskrifterna, torde desamma knappast komma andra än de större kvarnägarna till godo, hvilka med utsikt till framgång kunna upptaga täflan på världsmarknaden. Det lärers alltså med fog kunna påstås, att ett utsträckande, på sätt ofvan blifvit antydt, af rätten till restitution skulle komma att i väsentlig mån tillgodose ett allmänt intresse. För genomförande af ett förslag i dylik riktning kräfves naturligen, att man tillser att det kan ske utan äfventyrande af statsverkets rätt.

Af professor Klasons förut omförmälda utredning framgår, att restitution af tull för ifrågavarande slags mjöl ej torde vara möjlig, med mindre tillverkningen sättes i permanent kontroll af tullverket. Härutinnan lära några svårigheter ej möta med hänsyn till det enkla förmalnings-sätt, som användes vid beredning af sammalet mjöl och som gör, att man med lätthet kan följa den väg, varan passerar. Detta i motsats

till hvad fallet är med de finsiktade mjölsorterna, hvilkas tillverknings-sätt är synnerligen inveckladt, i följd hvaraf sådan kontroll, som här skulle komma i fråga, visat sig ej kunna genomföras.

Det förtjänar slutligen anmärkas, att man i Tyskland i det afseende, hvarom här är fråga, skilt på sammalet och finsiktadt mjöl. I fråga om det förra fastställes utbytesprocenten för hvarje särskild fabrik af vederbörande myndighet eller, därest på innehafvarens begäran fabriken ställes under fortvarande kontroll från tullverket, efter det vid förmalningen utrönta verkliga utbytet.

Under återopande af hvad jag sålunda anfört får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte besluta, att under iakttagande af den särskilda kontroll och de särskilda föreskrifter, som kunna varda bestämda, restitution medgifves af erlagd tull vid export af sammalet rågmjöl.

Stockholm den 6 maj 1911.

John Jeansson.
